

JURYRAPPORT

Beste filosofische kinderboek

De jury voor het Beste Filosofische Kinderboek van 2022 bestond uit Frank Meester, filosoof, publicist en schrijver, Annelies Appelhof, kinderfilosoof, theatermaker en moeder van kinderen in de leeftijd van de doelgroep, en Syb Faes, één van de Jonge Denkers des Vaderlands en liefhebber van goede verhalen.

Over de genomineerde titels tekenden zij het volgende op:

De Profeet

Liefde, ouderschap, de dood, plezier, vrijheid; geen enkel levensgroot onderwerp lijkt te kunnen ontsnappen aan de inhoud van *De profeet* herverteld door Tiny Fisscher.

Almustafa is een wijze man die op de laatste momenten voor zijn vertrek uit een tijdloze stad zijn wijsheden overbrengt aan de bevolking van de stad. We hebben het geluk om een graantje mee te mogen pikken van zijn wijsheden als lezer - en dat doen we niet alleen door te lezen, maar vooral door te voelen. Elke zin ademt levensvreugde, en dat in combinatie met de prikkelende wijsheden zorgt ervoor dat de verwondering in de lucht hangt, van de kade met Almustafa tot in je eigen woonkamer. *De profeet* is magisch, tijdloos, wijs, soms belerend, maar bovenal een aanrader voor iedereen die inspiratie zoekt voor hetgeen wat onmiskenbaar de rode draad van *De profeet* is: leven.

Ik ben hier

Een kind met genoeg denkkraft om wel tien boeken te vullen, trekt het verhaal van *Ik ben hier!* van Joke van Leeuwen vooruit. Jona komt alleen vast te zitten op het dak van een hoog gebouw terwijl de rest van het dorp is overstroomd. Terwijl deze maatschappelijk

relevante kwestie de grond onder haar voeten wegneemt, raakt zij aan het filosoferen. Dit speelse verhaal lees je razendsnel uit en biedt talloze ingangen tot diverse filosofische kwesties: van grote onderwerpen als de klimaatcrisis tot wat een bordje bij de uitgang allemaal zou kunnen betekenen. Jona neemt de lezer mee in haar kind-zijn en zet allerlei vooroordelen van volwassenen aan de kant met haar frisse filosofische kijk op alles om haar heen. *Ik ben hier!* is een prikkelende uitnodiging om je overal op een filosofische manier over te verwonderen.

De Scootmobiele eenheid

De Scootmobiele eenheid van Mirjam Oldenhave vertelt over Luca, de ik-persoon. Luca wil niet naar school. Door de lockdowns weet ze het zeker: ze voelt zich beter als ze alleen is. Maar de leerplichtambtenaar en ook haar moeder vinden dat Luca naar school *moet*. Naar school gaan doe je volgens haar moeder namelijk niet alleen voor de lesstof, maar ook om met klasgenoten te zijn en vrienden te maken. 'Mensen kunnen niet leven in eenzaamheid', vindt zij. Luca moet als straf voor het vele spijbelen de herfstvakantie doorbrengen in een spijbel-klasje. 'Geen groep', volgens Luca, 'maar vijf losse kinderen', die desalniettemin de *De Scootmobiele Eenheid* worden als ze kennismaken met een aantal mensen in een gebouwtje in het park, De Kluts, hun 'huiskamer', waar ze 'elkaar in de gaten houden' en 'gezellig samen de kluts kwijt zijn'. De concrete vraag van het boek is of het terecht is dat Luca naar school moet terwijl ze zoveel liever thuis is en van daaruit prima cijfers haalt. De achterliggende vragen gaan over 'individu versus groep'. Hoe afwijkend van de norm staan we onszelf en elkaar bijvoorbeeld toe om te zijn? Is het belangrijk om deel uit te maken van een groep? Van welke groep wel en van welke groep niet? Wanneer maak je eigenlijk deel uit van een groep? En wie bepaalt dat? *De Scootmobiele Eenheid* is een invoelbaar, grappig, vlot geschreven en toegankelijk verhaal voor kinderen rond de 10 jaar dat aan het denken zet over 'jij ten opzichte van anderen'.

Het Grote Boek van Mooi en Lelijk

Waarom vinden we iets mooi of lelijk? Dat is de centrale vraag in *Het Grote Boek van Mooi en Lelijk* van Stine Jensen. Vele invalshoeken komen langs: mooie en lelijke taarten, gebouwen, spullen, mensen, woorden, kunst, kleding en weertypen. Aan het woord zijn experts, kinderen en Stine zelf met uitleg, context en vragen. Zoals het thema voorschrijft, maakt de vormgeving (van Marlies Visser) een belangrijk deel uit van het boek - het boek staat vol met tekeningen, foto's, kleuren en vormen. *Het Grote Boek van Mooi Lelijk* is een boek dat je er ten alle tijden bij kunt pakken om wat te lezen, kijken, bladeren, verzinnen of

bedenken. Heb ik kitsch in huis? Welke zelfgemaakte spullen op mijn kamer vind ik mooi? Vind ik de Eiffeltoren mooi? Wat zijn mooie woorden? Een vrolijk, luchtig en inspirerend bladerboek voor en met kinderen vanaf ca. 9 jaar.

Gedachten denken

Wat denk je als je denkt over denken? *Gedachten denken* gaat over wat misschien wel de meest filosofische vraag ooit is: wat is denken? Het boek graaft ook nog eens heel diep. Nu zou je misschien denken dat het over een onleesbare dikke pil gaat van een oude filosoof, maar nee, *Gedachten denken* is echt een kinderboek, dat ook nog eens geschikt is voor jonge kinderen (terwijl het voor volwassenen net zo goed heel interessant is). Het is indrukwekkend hoe Annelies Beck en Hanneke Siemensma met hun prachtige tekst en tekeningen – die elkaar niet zozeer illustreren, maar elkaar eerder een extra dimensie geven – denken over denken zo licht, poëtisch, filosofisch en vanzelfsprekend weten te maken.

De zoon van de Gazelle

In *De zoon van de Gazelle* is een jongen aan het woord die als enige mens op een eiland woont en is opgevoed door een gazelle. Niet aan de hand van wat andere mensen hem verteld hebben, maar door wat hij van de dieren weet en vooral door wat hij zelf beredeneert, probeert hij de wereld om hem heen te begrijpen en te verklaren. Als lezer word je uitgenodigd met hem mee te denken en je gedachten te vormen over de grote vragen van het leven: hoe ontstaat leven? wat is een goed mens? Wat is vriendschap? Sabine Wassenberg en Kamel Essabane hebben dit Arabische verhaal uit de 12e eeuw op prachtige wijze herverteld en zo toegankelijk gemaakt voor een jong publiek.

Conclusie

Het was niet moeilijk om een winnaar te kiezen. Eigenlijk waren we het direct met elkaar eens. Het belangrijkste criterium voor ons was de vraag: welk boek zet het meest aan tot zelf nadenken? Dat gaat zeker op voor het winnende boek. Maar er waren meer boeken die dat voor elkaar kregen. Alleen weet het winnende boek dit nog eens te combineren met een prachtige vormgeving, prachtige tekeningen en poëtische taal. Het lijkt een klein boek, maar het zit bomvol metafysische vragen. Je wil het van begin tot einde lezen en als je het op een willekeurige pagina openslaat, wil je het weer helemaal uitlezen. *Gedachten denken* is de winnaar van de Ludoq voor het beste filosofische kinderboek van 2022.